

Percepties van
verloskundigen over de
invloeden op hun
cliëntgerichte zorg-gedrag
overtref jezelf

VERLOSKUNDE
ACADEMIE
ROTTERDAM

Yvonne Fontein-Kuipers RM MSc PgDHE, promovendus

Kennispoort congres -Voorbij de fysiologie in de Nederlandse geboortezorg? – 22 januari 2016

overtref jezelf

HOGESCHOOL
ROTTERDAM

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

DOEL

- Exploreren van subjectieve percepties van Nederlandse verloskundigen over de beïnvloedende factoren, die zij ervaren en gebruiken als referentiekader voor het verlenen van cliënt gerichte zorg
- Onderdeel Concourse Q-methode
- Creëren van *tacit knowledge*

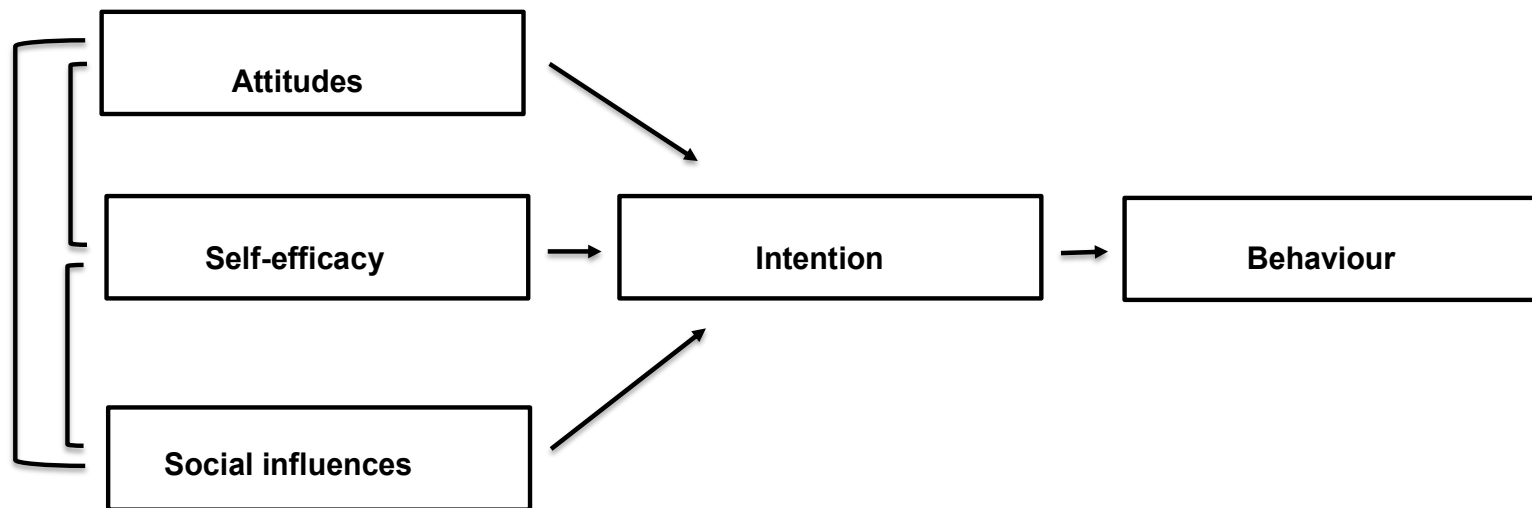
Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

METHODE

- METC
- Organisatorische etnografische grondslag – triangulatie
- Intersubjectiviteit
- Werving: doel/ theorie case gericht, sneeuwbalmethode (n = 19)
- Setting: eerste lijn/ klinisch - heterogeen
- Theoretisch raamwerk: ASE model
- Pilot-interviews
- *Thick descriptions*

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

Attitude-Sociale invloed-Eigen-effectiviteit (ASE) model

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

PARTICIPANTEN $n = 10$

- Leeftijd: 28 – 54 jaar
- Werkervaring: 3 – 27 jaar
- Setting: $n = 6$ praktijk (eigenaar/ in dienst) eerste lijn, $n = 2$ waarnemers eerste lijn $n = 2$ klinisch werkend
- Platteland / (semi) verstedelijkt
- Praktijk/ team grootte: 2 – 19 verloskundigen
- Regio: Centraal, west en oost Nederland
- Opleiding: Nederland ($n = 9$), Groot Brittannië ($n = 1$)

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

DATA COLLECTIE 27 april-11 mei 2015

- Praktijk/ ziekenhuis
- Interviewer + observant
- Semigestructureerde interviews
- Observatie notities
- 35-60 minuten
- Consent
- Geluidsopnamen

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

ANALYSE

- Transcriptie interviews en observatie notities
- Samenvoegen
- Member-check
- Open coderen
- Bevindingen vergelijken
- Axiaal coderen – ASE model
- Toevoeging: barrières; ondersteunende factoren, karakteristieken verloskundigen, persoonlijke factoren
- (Selectief coderen)

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – GEDRAG

- Clientgerichte zorg is 'zorg op maat': behoefteeraming met daarnaast gebruik van richtlijnen

"Ik sta er achter dat wij [verloskundigen] de vrouw en haar persoonlijke wensen moeten respecteren et cetera et cetera... Maar werkelijk, je hebt protocollen en richtlijnen nodig om, eh, kwaliteit van zorg te leveren, om de vrouw (...) en haar wensen tegemoet te komen en daarin de grens te bepalen... toch?"

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – INTENTIE

- Verloskundigen zijn gemotiveerd om cliëntgerichte zorg te leveren maar vervolgen dit altijd met een barrière die hun lijkt te weerhouden van deze intentie

"Ik wil zeker cliëntgericht werken maar dit [cliëntgerichte zorg] is vaak helemaal niet mogelijk, want... weet je, niet dat ik het niet wil MAAR ... bijvoorbeeld gebrek aan tijd of gewoon te druk zijn..."

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – ATTITUDE (1)

- Verloskundigen vinden cliëntgerichte zorg belangrijk en positief; soms de essentie van verloskunde genoemd
- Wordt soms als complex ervaren
- De vrouw als de regisseur van haar zorg wordt als onpraktisch beschouwd

"Het [cliëntgerichte zorg] is goed... belangrijk... positief... weet je wel, vrouwen moeten informatie krijgen, keuzes hebben, en eh, keuzes maken zonder tegenstand te ervaren, meer aandacht voor haar wensen, nou ja, zo dus (...), maar om haar nou de regie te geven, nee, dat is niet praktisch (...), ingewikkeld hoor"

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – ATTITUDE (2)

- Clientgerichte zorg is niet grenzeloos

"Natuurlijk luister ik naar iemands wensen... binnen grenzen, want persoonlijk denk ik dat er grenzen zijn aan hoever ik hierin meega"

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – ATTITUDE (3)

- Verloskundigen ervaren cliëntgerichte zorg als een trend in de verloskunde

"Het [cliënt-gerichte zorg] is momenteel wel een beetje een modeverschijnsel hoor (...) zoals ik al zei, populair en trendy"

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – SOCIALE INVLOED (1)

- Verwachtingen van vrouwen bepalen de mate van cliëntgerichte zorg

"Ik denk dat ze [vrouwen] het [cliëntgerichte zorg] tegenwoordig eisen. Hoe meer ze [vrouwen] eisen hoe cliëntgerichter ik werk"

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – SOCIALE INVLOED (2)

- Clientgerichte zorg is niet in ieder praktijk of instelling de norm
- Wanneer cliëntgerichte zorg de gedeelde visie is in de praktijk of team, is het ook de norm van zorgverlening

"Dat [visie op cliëntgerichte zorg] varieert per praktijk en soms per collega, maar eh, sommige praktijken werken zo [cliëntgericht] en andere niet, dat is duidelijk. Is het de visie dan doe je het [cliëntgerichte zorg] ook zo"

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – EIGEN EFFECTIVITEIT

- Niet iedere verloskundige vertrouwt erop dat zij voldoende vaardigheden in huis heeft om cliëntgericht te kunnen werken

"Weet je... wanneer je me nou vertelt wat ik precies moet doen, dan denk ik, oké, zo moet het [cliëntgerichte zorg] dus. Maar misschien kan ik het [cliëntgericht] wel niet (...) en wat bedoelen we eigenlijk met cliëntgerichte zorg (...) waar vind ik de informatie? Zeg me hoe het [cliëntgerichte zorg] moet"

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – BARRIÈRES (1)

- Gebrek aan emotionele connectie tussen de verloskundige en de vrouw

"Soms is er gewoonweg geen 'klik'... wanneer ze [vrouw] me niets vertelt, hoe eh, weet ik dan (...) geef ik haar wat ze [vrouw] nodig heeft... ik weet het niet"

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – BARRIÈRES (2)

- Eigen grenzen – professioneel en persoonlijk
- Logistieke redenen zoals gebrek aan tijd en werkdruk

“ Er zijn gewoon dingen die ik niet doe... niet nodig vind... mijn grenzen. Als verloskundige of eh, het voelt gewoon niet goed voor mij persoonlijk (...). Ik denk, zo is de zorg nu eenmaal georganiseerd, het zorgsysteem (...) en ik moet aan mijn privé leven denken, drukke spreekuren, al die mensen in de wachtkamer, pfff (...) en word ik hiervoor betaald?”

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – BARRIÈRES (3)

- Onrealistische en onveilige wensen van de vrouw

" Wanneer je denkt dat je de moeder of de baby's conditie niet meer kan controleren omdat zij [vrouw] iets wilt. Hoe kan dat nou cliënt-gericht zijn... als ik me zorgen maak over groei of complicaties ... en ze [vrouw] wil niet verwezen worden (...) dat heeft niets met cliënt-gericht te maken, dat is gehinderd worden in kwaliteit van zorg "

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – ONDERSTEUNENDE FACTOREN

- Een eenduidige visie met directe collega's over cliëntgericht werken

"We [verloskundigen in praktijk] denken allebei precies hetzelfde, wij [verloskundigen in praktijk] denken dat bij de vrouw blijven na verwijzing durende partu onze zorg cliëntgericht maakt (...) we geloven er allebei in en daarom doen we het ook"

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – KARAKTERISTIEKEN VERLOSKUNDIGEN

- Kwalitatieve karaktertrekken gelieerd aan de roeping van het vak als verloskundige worden geassocieerd met cliënt gerichte verloskundigen

“Om cliënt-gericht te werken moet je eigenlijk, ja zoals, nou bijvoorbeeld, eh, moeder Teresa zijn”

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

RESULTATEN – PERSOONLIJKE FACTOREN

- Eigen ervaringen met (zorg rondom) zwangerschap en geboorte
- Eigen levensovertuiging en normen en waarden

"Persoonlijk hè... om op cliëntgerichte wijze bij, nou bijvoorbeeld een abortus wens met een vrouw om te gaan... nou ja... weet je ik zit zelf in een infertiliteits traject (...) mijn geloof (...) dan moet ik echt een knop omzetten"

Percepties van verloskundigen over de invloeden op hun cliëntgerichte zorg-gedrag

